

**“Globalization” Matters:
World University Ranking Systems
And
Corporate Publishing; the case in Turkey
Prof. Dr. Oya Batum MENTEŞE
Abstract**

The article begins by giving a brief definition of “globalization” as the super-structure of post-industrial capitalism and emphasizes that the new “global” institutions of post-industrial capitalism have infiltrated national institutions with their newly created norms and discourse and have created global competition in every field from which it is no longer possible to escape as it has become a matter of survival.

The effects of globalization have had both positive and negative results in relation to local national institutions. The paper specifically deals with two such institutions in Turkey, the “University” which is now becoming a global player by adhering to the norms and standard of “world university ranking” institutions and literary publishing, or publishing in general which is threatened by international “corporate publishing”.

In a symposium which took place at Middle East Technical University in Ankara, Turkey on December 31st 2010, the coordinators of influential world university “Ranking” institutions shared their “Ranking” and “benchmarking” standards with audiences made up of academics of various universities.

World university “Ranking” institutions are by no means “corporate” institutions in the sense that they seek profit by global expansion or growth, but they are becoming globally powerful and influential and creating global competitiveness by imposing standardization based on a new set of values. Furthermore these institutions by giving precedence to science and technology over arts and humanities are serving the ends of corporate industries. As a result, the concept of the “holistic” university is destroyed and one-sided universities or techno-universities are created. (Reference here, has been made to a 2009 article by Stanley Fish titled “The Last Professors” published in New York Times and another by Terry Eagleton published in The Guardian on 17 December 2010 titled “The Death of Universities”.)

For Turkish universities which have to abide by the standards of global university “Ranking” systems in order to be globally competitive and acceptable, there are two major losses. Firstly, the necessity to published in English will inevitably hinder the development of Turkish as an academic language, a language of science and technology and it will no longer be possible to argue in favour of “education in the mother tongue” in higher education institutions. Secondly, the students will solely be oriented towards career training with no concern for what was once called “improvement of minds”, which will lead to the decline of the Humanities in universities.

The second topic discussed in the essay, in relation to “globalization” is the effect of “corporate publishing” on literary out-put. On 24-26 November 2010 a conference took place titled “Globalization: Transnationalism and Narration” at Doğuş University in İstanbul, Turkey. A paper delivered by Prof. Suman Gupta of Open University, London proved to be most interesting. The title of the paper was “The Avant-Garde in a Globalized World” . Gupta in his paper claimed that in the post-modern world, the avant-garde in the arts and literature was not possible, (By avant-garde Prof. Gupta means the radically new which has a subversive power) because of corporate publishing. Prof. Gupta claimed that globalized publishing companies have already infiltrated the Anglophone world, where anything new is no longer possible because the market is heavily structured. The avant-garde as the literature of experimentation, has the power to turn over the means of production and if norms are set, the avant-garde is not possible. To Gupta globalized “corporate publishing” has left no space for the radically new, for the market is moulded by the discourse of “corporate publishing” long before the text is written.

Prof. Gupta further claimed that “corporate publishing” felt threatened by third ,world local or self-publishing companies, and wished to control the local out-put and share their profit by establishing “sister” companies in these countries.

The recent observable changes in Turkey in the publishing sector indicate that “corporate publishing” is also becoming influential on the Turkish book market, if not perhaps, by actually becoming owners of companies but by making their discourse and standards dominant. Perhaps now is the time to pay attention to what anti-globalization organizations are trying to tell us.

Key-words: globalization; world-university ranking; global-player; global competition; standardization; new discourse: corporate-publishing: avant-garde.

Küreselleşme Tartışmaları: Dünya Üniversiteleri Sıralamaları ve Çok Uluslu Yayıncılık Türkiye Açısından Değerlendirmeler

Küreselleşmenin bir çok alanda, bir çok tanımı yapıldı; bu makaleye başlarken, küreselleşmenin kaynağını iyi tanımak açısından bir kez daha temel bir tanım yapılabilir diye düşünüyorum.

Küreselleşmeyi öncelikle piyasa mantığı dışında hiçbir mantık tanımayan endüstri sonrası kapitalizminin sürekli büyüme ve kazanç maksimizasyonu sağlama hedefleri doğrultusunda ülkelerin ekonomik ve siyasi kurumlarını kontrol altında tutmak için oluşturduğu üst yapıdır diye tanımlamak mümkün. Çağdaş tekno-bilimin tüm olanaklarını da kullanan çokuluslu şirketler ulusal sınırları, küresel rekabet, uluslararası hukuk, ülkeler arası nüfus hareketliliği gibi oluşumların da yardımı ile zorlayarak, çokuluslu “hybrid” kurumlarını küresel anlamda hakim kılma yolunda ilerlemişlerdir.

Doğal olarak bu yeni kurumlar kendi hedefleri doğrultusunda, yeni değerler, yeni norm ve söylemler oluşturdular. Böylece “küreselleşme” eski kurumları dolayısı ile eski farklılıkları ortadan kaldırırken, yeni farklılıklar yaratmış oldu. Küresel arenada oyuncu olmak isteyenler, bu yeni değerleri ve yaratılan yeni farklılıkları göz ardı edemeyeceklerdi artık.

Hemen hemen her sektörde sürekli var olmak için, küresel rekabetten uzak kalmanın gittikçe daha zor olduğu bir dünyada yaşamaktayız. Bunun kurumlar ve ülkeler açısından hiç şüphesiz “kazançları” olduğu kadar “kayıpları” da olacaktır. Makalede ele alınan başlıklar çerçevesinde küreselleşme sonucu yaşanan değişimlerin olumlu ve olumsuz yanlarını ülkemiz açısından irdelemeye çalışacağım.

Küreselleşmenin getirdiği yeni değer ölçütleri arasında “benchmarking” kavramı önemli bir yer tutmaktadır. Aslında endüstrinin sektörlerini ilgilendiren bu kavram, her hangi bir sektörün performansının endüstrinin benzer veya diğer alanları ile karşılaştırılarak, daha çabuk, daha iyi, daha ucuz üretim gerçekleştirebilecek değişiklikler yapılmasını öngörmek anlamını taşır. Bir süreden beri, “benchmarking” ölçütünün farklı diğer alanlar için de kullanılmakta olduğunu izliyoruz. Örneğin, dünya üniversitelerini akademik performanslarına göre sıralama sistemleri “benchmarking”i

bir metodoloji, bir ölçek olarak kullanılmaktalar. Bu da bize “üniversite”nin uluslararası rekabet içinde bir “sektör” olduğunu göstermek açısından önemlidir.

Türk üniversitelerinin bu anlamda küresel rekabet içerisine girmeleri, ilk kez atama ve yükseltme kriterlerinde uluslararası standartların kullanılması, özellikle “bilimsel” yayın tanımının, salt uluslararası endeksli dergilerde yapılan yayınlar kapsamında kullanılması ile başlar. Bu yeni “bilimsel” tanımına bir çok açıdan karşı çıkmış ve çıkmaktadır. Aralarında çok doğru ve haklı karşı çıkışlar olmakla birlikte, bugün küresel düzeyde bu anlamda “bilimsel” yayın rekabeti o duruma gelmiştir ki üniversiteler için bundan geri dönüş artık olanaksızdır. Ancak; sürekli yurtdışı endeksli dergilerde yayın yapma zorunluluğu, doğal olarak öğrenciye dönük, ülkeye dönük iç yayını azaltmış ve yine yayınların çoğunlukla İngilizce yapılma zorunluluğu, Türkçenin bilim dili olma yolunda gelişmesinin önünü tıkamıştır. Yine de bu durumun olumlu yanına bakmak gerekir, ülke düzeyindeki akademik dergilerin özellikle üniversite dergilerinin, uluslararası standartlara uygun olmaya zorlanmaları, uluslararası anlamda ve daha yüksek kalitede yayın yapmalarını sağlamış ve Türk bilimine ve bilim insanına uluslararası tanınmışlık yolunu açmıştır.

Yine bilindiği gibi endeksler Media Corps ve/veya Thomson and Reuters gibi çokuluslu medya kuruluşlarından, dergiler tarafından, belli ölçütlere uygunluk çerçevesinde ve belli ücret karşılığında alınmaktadır. Bunun yarattığı sıkıntı bilimsel yayınların doğrudan doğruya eğitimle ilgisi olmayan çokuluslu korporasyonların denetiminde olmasına yol açmasıdır ancak dünya üniversiteleri kendi dünya üniversite sıralama sistemlerini geliştirerek, atıfı yayın sayısının önüne çıkararak ve “google scholar” gibi internet siteleri kurarak “bilimsel” diye adlandırılan yayınların dünyaya açılmasını sağlamışlar, çokuluslu kapitalizm’in tekelciliğini kırmışlardır. Bu da olumlu bir gelişmedir. SSCI endeksli İşletme ve Finans Dergisi sahibi ve yayın yönetmeni Sayın Ali Bilge’nin bir çok kez sözlü olarak önerdiği gibi, gönül isterdi ki Türkiye kendi endeksini de oluşturabilirdi.

31 Aralık 2010 tarihinde ODTÜ’de Prof. Dr. Ural Akbulut önderliğinde, “akademik” performansa dayalı dünya üniversiteleri sıralaması” sempozyumu düzenlendi. Bir çok açıdan çok ilginç olan bu sempozyum dinleyiciye üniversitelerin küresel rekabet içerisine girişlerini yakından izleme olanağı verdi. Burada bu sempozyumdan izlenimleri aktarırken, bu koşullarda kendi üniversitelerimizin pozisyonlarını irdelemeye çalışacağım.

Adı geçen sempozyumda dünya üniversite sıralama sistemlerinin önde gelenlerinden Leiden Üniversitesi Ranking (Bu sözcük bu bağlamda akademik performansa göre üniversiteleri sıralama ve değerlendirme anlamında kullanılmıştır.) Webometrics Ranking, ARWU (Shanghai Jiao Tong Üniversitesi) Ranking ve Times Higher Education, The World University Ranking sıralama sistemlerinin kurum yetkilileri kendi sistemlerini anlatan ve bu sistemlerin ölçütlerine göre kendi dünya üniversiteleri sıralamalarını belirten konuşmalar yaptılar.

Leiden Üniversitesi "Ranking" koordinatörü Prof. Dr. Anthony F. J. Van Raan kurumlarının değerlendirme alanlarını şu başlıklar altında topladı: eğitim-öğretim, araştırma ve topluma hizmet.

Araştırmaların akademik şöhreti yüksek dergilerde yapılmasını önemsediklerini, bu hedefe ulaşmak için en iyi akademisyenlerin bile 5-6 yıl beklediklerini ifade etti. Ayrıca endeksli yayınların sayılarının çokluğu kadar, dünya çapında etkinliklerinin yani, yayınlara yapılan atıfların sayılarının, yayın sayısından daha önemli olduğunu ve bir üniversitenin akademik şöhreti ile atıf şöhretinin koordineli olduğuna inandığını da ekledi. Her yıl yeni değerlendirmelerle eskiyi gözden geçirerek, sistemlerini yenilediklerini ve çitayı sürekli yükselttiklerini belirtti.

İkinci konuşmacı Webometrics Ranking koordinatörü İspanyol Hc. Dr. Isidro Aguillo kendi kurumsal değerlendirme alanlarını bir önceki konuşmacının ifade ettiği başlıklara benzer başlıklarla araştırma, eğitim, bilgi transferi ve sosyal sorumluluklar olarak saptadıklarını söyleyerek söze başladı.

Bilindiği gibi Webometrics, üniversitelerin Web sayfalarındaki veriler üzerinden değerlendirme yapan bir sistem. Onlara göre, üniversite web verilerinin standartlaşmış olması, İngilizce ve/veya çok dilli olması; web'e konan dosyaların veya akademik makalelerin sayısı ve kalitesi birer gösterge sayılmakta. Ayrıca web sayfalarının dış ülkelerin arama motorlarının tıklanmalarının ve verilen bağlantı sayılarının puanları yükselttiğini ve google-scholar tarama sonuçlarını da bu değerlendirmelere kattıklarını ekledi. Yine aynı konuşmacı günümüzdeki rekabetçi küresel akademik pazara ulaşabilmenin yollarından birincisinin de dünya üniversite sıralama sistemlerinden geçtiğini ve eğer bu sistemler kullanılacaksa (ki öyle gözüküyor) bu sıralamaların üniversiteler dışındaki kurum veya kişiler tarafından değil, akademisyenler tarafından yapılmasının doğru olacağını belirtti. Bu yargıya kanımca tümü ile katılmamak mümkün değildi.

Shanghai Jiao Tong Üniversitesi “ranking” sisteminin yöneticisi Dr. Yung Cheng’in konuşması, belirttiği bazı noktalar açısından en ilgi çekici konuşmalar arasında idi. Konuşmacı sanat ve insani bilimler alanlarını değerlendirmeye almadıklarını çünkü bu alanların objektif kriterlerle ölçülemeyeceğini, ayrıca Nobel almış öğretim üyesi olan üniversitelerin artı puan vermekle birlikte eğer Nobel ödülü edebiyat dalında alınmışsa onu da değerlendirmeye almadıklarını, kendi kurumları için önemli olan yayınların özellikle Doğa ve Fen Bilimleri alanlarında endeksli dergilerde yapılmış olan yayınlar ve de bu yayınlara yapılan atıf sayıları olduğunu söyledi. Sanat ve İnsani Bilimler alanlarını tümü ile sıralama dışına iten tek sistem olmaları dikkat çekici idi. Çok atıf alan araştırmacılar, Nobel ödüllüleri ve mezun sayılarının önemli indikatörler olduğunu ekledi. Son olarak da böylesi bir sıralama sistemini geliştirmiş olmalarının sebebinin öncelikle Çin Üniversitelerini küresel rekabete sokma hedefleri olduğunu dile getirdi. Bu doğal olarak kendi açık hedefleri, yine kendi ifadelerinden anlaşıldığı kadarı ile asıl ve tek hedeflerin dünyanın tekno-bilim alanında kat etmekte olduğu gelişmelerin yakından takipçisi olmak gibi gözüküyor.

Times Higher Education Dergisinin editörü Phil Baty, kendi değerlendirme alanlarını şöylece sıraladı; endeksli yayın ve atıf sayısı, hoca/öğrenci oranı; burs ve ödüller ile üniversitenin akademik şöhreti. Bu kriterler arasında objektif olarak ölçülebilmesi en zor olanın bir üniversitenin akademik şöhreti olduğunu, bunun için de bir veri tabanı geliştirmekte olduklarını ifade etti. Kendilerinin özellikle üniversitelerin akademik kadrolarının türü ve kalitesi ile yakından ilgilendiklerini, büyüklük her zaman en iyi olmak anlamına gelmediği için araştırmaların ve yayınların sayılarından çok etki faktörü güçlü olanlarını önemsediklerini, akademik kadroların “küreselleşme” oranı ile ilgilendiklerini yani kadroların ne kadarının yabancı ülke vatandaşlarından oluştuğunu, üniversitenin endüstri ile ilişkilerini endüstri ile işbirliği içinde olup olmadığını önemsediklerini, bir de eğitimin kalitesini değerlendirdiklerini ifade etti

Son konuşmacı olan Türkiye’nin ilk “Ranking” sistemi URAP’ın öncü kurucusu değerli ODTÜ eski rektörü Prof. Dr. Ural Akbulut kendi ekibini ve çalışma metodlarını tanıttıktan sonra URAP’ın değerlendirme ölçütlerini sıraladı. Aşağı yukarı diğer sistemlerin ölçütlerine benzer ölçütlerden oluşan sistemin asıl önemi, Türkiye’de bir ilk oluşu ve Türkiye üniversitelerini dünya üniversiteleri düzeyine çıkartma hedefidir.

Günün popüler deyişi ile Türk üniversitelerini de “küresel oyuncu” olmaya zorlamaktır. Sayın profesör Akbulut’un bu çabası son derecede saygındır ve kutlamak gerekir.

Doğal olarak adı geçen dünya üniversiteleri sıralama sistemlerinin hem güçlü hem de zayıf yanları bulunmaktadır. Ancak bu sistemlerin her geçen gün daha etkin oldukları, küresel akademik rekabeti de yansıttıkları ve bundan böyle tüm üniversiteleri bir çok şekilde etkileyecekleri ve değişmeye zorlayacakları tartışma götürmez.

Üniversitelerimizin yeni küresel standartlara göre yapılanmak zorunda oldukları kesin olmakla birlikte bu değişim içerisinde mutlaka bazı kayıplarımız da olacaktır.

Her şeyden önce artık Türkçe eğitimi daha zor savunabileceğiz, web sayfalarımızın ve de web dosyalarımızın, endeksli yayınlarımızın küresel standartlar doğrultusunda yazılabilmesi önce İngilizceyi iyi kullanabilmekten ve de yine çoğunlukla İngilizce olan uluslararası referanslama sistemlerini bilmekten geçecektir. Üniversiteler bundan böyle sanayi ile işbirliği içinde, salt bu piyasaya dönük, onun taleplerine uygun öğrenci yetiştirmeye odaklanacaklar ki, zaten Türk üniversite sistemi “Bologna Süreci”nin bir parçası olduğu zaman “piyasa” taleplerine uygun öğrenci yetiştirmeyi kabul etmiş duruma geçmiştir. Üçüncü olumsuz gelişme bilimsel yayınların tıp, fen, doğa bilimleri alanlarında kümelenmelerinden kaynaklanacaktır. Konuşmacılar da “insani” ve “sosyal” bilimlerle ve de “sanat” alanındaki yayınların azlığını ve asıl ağırlığın fen bilimlerinde olduğunu ve olmasının da önemli olduğunu vurguladılar. Aralarında bilim dalları ile ilgili daha dengeli bir politika izleyen Leiden Üniversitesi konuşmacısı sosyal bilimler dalında “Urban Studies” “Şehir Araştırmaları” adlı yeni bir alanın gelişmekte olduğunu ve bu alanda oldukça çok sayıda yayın yapıldığına dikkati çekti. Ancak görülüyor ki gelecekte bu alanlar, özellikle sanat ve insani bilimler diye tanımladığımız “humanities” bölümleri üniversitelerde gittikçe daha da önemsizleşeceklerdir. Çünkü bu alanlar sanayi ile işbirliği içerisine giremeyeceklerdir, bilimde devrim yaratacak buluşları veya yeni teknolojilere katkıları olamayacaktır. Bu durum uzun sürede üniversiteleri tek yanlı olmaya itecek ve toplumsal ahlaki ve etik değerlerin küçümsenmesine, sanatın yozlaşmasına dek gidecektir. Bu üniversiteden dışlanan alanlar ise politik ve ideolojik güç odaklarının kontrolüne geçecektir.

Ünlü İngiliz Marksist eleştirmen Terry Eagleton bu tehlikeye “Üniversitelerin Ölümü” başlıklı makalesinde değiniyor. Eagleton’a göre “Akademia (üniversiteler)

statükonun hizmetine girmiştir. Onun bu hastalığı öğrenci kayıt paralarından öte bir kaygıdır” (guardian.co.uk, 17 Aralık 2010). Devamla Terry Eagleton İnsani Bilimler fakültelerinin üniversitelerden yok olması ile üniversitelerin salt teknik beceri kazandıran kurumlara veya çokuluslu “corporate” araştırma enstitülerine dönüşeceğini iddia ediyor. Ona göre Felsefe ve Tarih mühendislerin ve avukatların da bilmesi gereken alanlardır. Özetle insani bilimlerin öğrettiklerine tüm insanlığın gereksinimi vardır.

Yine aynı konuyu Stanley Fish 2009 da New York Times de yayınlanan bir makalesinde ele alır. Stanley Fish, Frank Donahue’nun Son Profesörler: Korporasyon Üniversiteleri ve İnsani Bilimlerin Kaderi başlıklı kitabından söz ederek, Donahue’nın bu kitabında “humanist sorgulama”nın, yani bir şeyi saf bilgi için sorgulamanın artık geçmişte kalmış olduğunu, ekonomik küreselleşmeye bağlı olarak, bir iki nesil sonra, insani bilimler bölümlerinin, üniversite eğitiminin çok küçük bir parçasını oluşturacaklarını ve bunun artık geri döndürülemeyecek bir süreç olduğunu vurguladığını söylerken, endüstri sektörleri üniversitelere hakim oldukça bu sözlerin hiç de yabana atılamayacağını ekler.

24-26 Kasım 2010 da İstanbul Doğu Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümünün düzenlediği “Globalization: Transnationalism and Narration” başlıklı “küreselleşme” konferansında, küreselleşme olgusunun kurumlarımızın ve yaşamlarımızın sınırlarını nasıl zorladığı konusu özellikle ele alındı. Bu çerçevede yapılan konuşmalar arasından İngiltere Open University öğretim üyesi Prof. Suman Gupta’nın konuşması gerçekten ilgi çekiciydi. Kitaplarında da özellikle “küreselleşme” sorunlarını ele alan Suman Gupta konuşmasının başlığını “Küreselleşen Dünya’da Avant-Garde” olarak belirtmiş. Gupta radikal yenilikçi veya atılımcı yazının (ve sanatın) günümüz koşullarında artık mümkün olamayacağını iddia ederek konuşmasına başladı. Prof. Suman Gupta’ya göre “avant-garde” en güçlü şekilde, 1910-1930 yılları arasında “modernism”in yeni bir dünya için yeni ve öncü bir sanat anlayışının getirmiş olduğu sosyo-kültürel koşullarda gelişmiştir. Modernite ile gelen radikal toplumsal değişiklikler, avant-garde’i tetiklemiştir, ancak 20. y.yılın son on yıllarından başlayarak edebiyat eleştirisinde teorinin öne çıkması ve marksizimin gerilemesi ile avant-garde gücünü kaybetmiştir. Gupta’ya göre sanatçı statükonun içinde yer alır ve hakim güçten ayrılmazsa “avant-garde” olamaz. Bugün, küreselleşmenin hakim olduğu dünyada “avant-garde”ın yani radikal yenilikçiliğin gelişebileceği alan kalmamıştır, çünkü; her şeyden önce sanatsal üretim çokuluslu

yayın kuruluşlarının (corporate publishing) kontrolündedir. Çokuluslu yayın kuruluşları az sayıda olup durmadan devleşen ve hedefleri daha da büyümek olan kuruluşlardır. Bunların asıl hedefleri sanat ve/veya edebiyatın gelişmesi değil tüm “corporate” endüstriler gibi kazanç maksimizasyonudur. Bu sebepten, yayın pazarı daha yazar eline kalemi almadan oluşturulmaktadır. Prof. Gupta’ya göre yazar nedir?, en çok satan yayınlar nedir?, kült roman nedir?, ödül alan yazarlar nedir? soruları mutlaka sorulmalıdır, çünkü bunlar artık bambaşka şeylerdir. Sanatsal değeri tespit eden kurumların, sanat ve edebiyat ödülleri veren kurumların sanat çevreleri ile ilişkileri yatırım ve kazanç veya güç/prestij amaçlıdır. Bunlar genellikle iş çevrelerinden oluşmaktadır. Ödül değerlerini sanatsal piyasa için icat etmektedirler ve bu piyasanın kendine göre bir dili bir “söylemi” oluşmuştur. Edebiyatı ele alırsak, metinlerde sözcüklerin nasıl kullanılacağı, daha metin yazılmadan piyasa söylemi tarafından saptanmaktadır. Ülkemizdeki edebiyat sanat ödülleri veren kurumların hepsinin sanat çevrelerinden olmayışı “çok satan” değerlendirmesinin yayın evlerince veya medya tarafından yapılması bu durumun ülkemizde de en azından sanat ve edebiyatın başka çevrelerin kontrolünde olduğunu göstermek açısından, pek farklı olmadığını göstermektedir.

Gupta’ya göre halen Batı yayın hayatını ele geçirmiş olan çokuluslu yayıncılık anglofon olmayan 3. dünya ülkelerinin yerel yayınevlerinden kaygı duymaktadırlar, çünkü buralarda farklı ve yenilikçi yayın yapmak, dolayısı ile piyasaya farklı değerlerle girmek mümkündür. Bu da çokuluslu yayın evlerinin gücünü tehdit eder. Ona karşılık uluslararası yayıncılık bu ülkelerde kardeş şirketler oluşturarak hem bu ülkelerin yayın kazançlarından pay almak, hem de yayınları kontrol altında tutarak, kendi söylemlerini empoze etmek yoluna gitmektedirler. Konuşmacıya göre, radikal yenilikçiliğin önemi, normlara karşı gelerek, üretim araçlarını tersine çevirebilme gücünden gelmektedir. Normları ve standartları belirlediğiniz sürece sistemleşmeyi gerçekleştirebilirsiniz. Konuşmacının çizdiği bu karanlık tablo kanımca tüm sektörler için de geçerlidir. Küresel üstyapının infilitre etmediği alan varmıdır sorusu hiç de yabana atılmamalıdır.

Gupta’nın konuşması gerçekten düşündürücü, hatta kaygı vericiydi. Bugün Türkiye’de yayıncılıkta yaşanan değişim de (ülkemiz yayıncılığında bariz bir söylem ve bir değerler değişikliği özellikle son yıllarda çok ciddi bir şekilde görülmekte ve izlenmektedir) belki geleceğin bir habercisiydi, “corporate” yayın evlerinin ülkemiz içinde de hakim olmaları çok zor olmasa gerek. Her ne kadar genelde dünyada

kontrolün ulus devletlerde olduğu gibi bir görünüm varsa da, ekonomik ilişkilerde çokuluslu şirketler daha etkin oldukları için ekonomik konularda ulusal parlamentolardan “de-facto” kararlar çıkartmaları çok da zor değildir. Yerel şirketleri ekonomik güçle ele geçirmek, önce ortak sonra da hakim olmak her sektörde yapılagelmektedir. Bu olmasa bile hiçbir sektörün kapitalizmin piyasa mantığından kaçması mümkün görünmemektedir. Yeni tip bir yayıncılığın ülke edebiyatına ve yayın hayatına neler getireceği de zaman içerisinde açıklık kazanacaktır. Belki de küreselleşme karşıtı örgütlerin karşı çıkışlarına en azından bazı konularda kulak vermenin zamanı gelmiştir.

Referanslar:

Yayımlanmamış Konferanslar:

24-26 Kasım 2010: Doğuş Üniversitesi, İstanbul “Globalization: Translation and Narration” konferansı yayınlanmamış “Avant-Garde in a Globalized World” başlıklı Prof. Suman Gupta sunumu.

31 Aralık 2010: ODTÜ, Ankara

URAP, University Ranking by Academic Performans Sempozyumu notları.

Makaleler:

- Eagleton, Terry, “Death of the University” (guardian.co.uk) December 17, 2010.
- Fish, Stanley “The Last Professor” New York Times, 2009.